

43.3

Ch. group
22 rhy.

1914

2(075)
U-15

2010

2001

ԴԱՍԱՏԵՏՐ Ա. ԿՐՕՆԻ

2(075)
U-15

72-834a

Одобрено Попечительск. Совѣтомъ Кавказск. Учебн. Округа

Միական և պետական դպրոցների համար:

ԴԱՍԱՏԵՏՐ

Անգլիական

Ա. տարի
Ժ. 2. տպ.

2(075)
4-15

ԿՐՕՆԻ

2899

Գրքն է 25 կող.

Մանուկ ա. քհ. Մանուկյանց

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

Արագածիսի շէնքերում, Երև. 17

1914

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳԵ.

Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց, Ժայ-
րագոյն Պատրիարքի Համազգական Նախամեծար
Արարատեան Առաքելական Մայր Աթոռոյ Սրբոյ
Կաթողիկէ Էջմիածնի:

Ըստ քարձու հրամանի Նորին Օծուծեան Վեհա-
փառ Հայրապետի ազգիս Տ. Տ. ՄԿՐՏՁԻ Ա.
Դիւանս թոյլատրէ տպագրութիւն դասագրոյս եւ
վաւերացուցանէ ստորագրութեամբ եւ դրոշմամբ
կնքոյ Հայրապետական Դիւանի:

Ի 1-ն յուլիսի 1899 թի, Ի Ս. Էջմիածին:

Դիւանապետ Կորին վարդապետ:

44633. աւ.

29612-63

Ե.

1.

Յանուն Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

2.

Հայր մեր, որ յերկինս, սուրբ
եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայու-

թիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ՝ տո՛ւր մեզ այսօր, և թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց, և մի տանիր զմեզ՝ ի փորձութիւն, այլ փրկեան զմեզ՝ ի չարէն, զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս ամէն:

Երկնաւոր Հայր, քո անունը սուրբ լինի. քո թագաւորութիւնը գայ. քո կամքը լինի ինչպէս երկնքումը, այնպէս էլ երկրի վրայ. մեր ամենօրեայ հացը տո՛ւր մեզ այսօր. մեր պարտքը թո՛ղ մեզ, ինչպէս որ մենք էլ մեր պարտապաններին ենք թողնում. մի ձգիր մեզ փորձութեան մէջ, այլ փրկիր չարիցը, որովհետեւ յաւիտեանս քոն է թագաւորութիւնը, զօրութիւնը և փառքը. ամէն:

3. ԱՂՕԹՔ ԴԱՍԻՅ ԱՌԱԶ*)

Ամենաբարի Աստուած, առաքեան առ մեզ զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ, զի

*) Գլուխ 3, 4, 5. Պետ. դպրոցների համար:

պարգևեսցէ մեզ զմիտս և կազդուրեսցէ զզօրութիւնս հոգւոց մերոց, որպէսզի մեք ընդունելով զաւանդեալ մեզ ուսմունս, զարգասցուք բեզ ըստեղծողիդ մերում՝ ի փառս, ի մխիթարութիւն ծնողաց մերոց, յօգուտ եկեղեցւոյ և հայրենեաց:

Ամենաբարի Աստուած, ուղարկիր մեզ Սուրբ Հոգւդ շնորհը, որ մեզ միտք պարգևէ, զօրացնէ մեր հոգու կարողութիւնները, որպէսզի ուսում ստանանք, մեծանանք Ստեղծողիդ փառքի համար՝ մեր ծնողներին մխիթարելու և եկեղեցուն ու հայրենիքին օգտակար լինելու:

4. ԱՂՕԹՔ ԴԱՍԻՅ ԵՏՈՅ

Պոհանամք զբէն, Արարիչ, զի արժանի արարեր զմեզ շնորհաց բոց՝ ընդունելութեան ուսմանս: Օրհնեան զմեծաւորս, զծնողս և զուսուցիչս մեր, որք առաջնորդեն մեզ ի գիտութիւն բարութեան և տո՛ւր մեզ կարողու-

Թիւն 'ի շարունակութիւն ուսմանս
այսորիկ:

Շնորհակալ ենք քեզնից, արարիչ Աստուած,
որ արժանացրիր մեզ ուսումն ստանալու. օրհնիր
մեր մեծաւորներին, ծնողներին և ուսուցիչնե-
րին, որոնք առաջնորդում են մեզ դէպի բարին.
տո՛ւր մեզ ոյժ և կարողութիւն այս ուսումը շա-
րունակելու:

5. Ա. Ղ. Օ. Թ. Ք. Թ. Ա. Գ. Ա. Ի. Ո. Ր. Ի. Հ. Ա. Մ. Ա. Ր.

Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ղ զամե-
նաբարեպաշտ Թագաւորն և զԿայսրն
Ռուսաց զՆիկիոյայ Ալեքսանդրովիչն:
Զօրացո՛ղ զնա, օգնեա՛ զաւակաց և զօ-
րաց նորա՝ պահելով զամենեւին 'ի
խաղաղութեան:

Տէր Աստուած, կեանք տո՛ւր Ռուսաց Ամե-
նաբարեպաշտ Թագաւոր և Կայսր Նիկիոյայ Ալեք-
սանդրովիչին: Զօրացրո՛ւ նրան, օգնիր նրա զա-
ւակներին, զօրքին և ամենին խաղաղութեան
մէջ պահպանիր:

Բ.

6. ՍՈՒՐԲ ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄԻ ԾՆՈՒՆԴԸ ԵՒ
ՏԱՃԱՐԻՆ ԸՆԾԱՅԵԼԸ

Բանանացւոց երկրում մի քաղաք
կար՝ անունը Նազարէթ: Այդ
քաղաքում ապրում էր մի բարեպաշտ
մարդ Յովակիմ՝ անունով՝ իւր Աննա
կնոջ հետ: Սրանք որդի չունէին, դրա
համար էլ շատ էին տխրում և Աստծուն
միշտ աղօթում էին, որ իրանց մի
զաւակ պարգևէ: Մի անգամ էլ աղօ-
թելիս խոստացան, որ եթէ Աստուած
իրանց խնդիրը լսէ և մի որդի պար-
գևէ, իրան կրնձայեն, որ տաճարին

ծառայէ: Աստուած լսեց բարեպաշտ
 ծնողների աղօթքը և մի աղջիկ պար-
 գեեց նրանց, որի անունը Մարիամ

գրին: Երբ աղջիկը երեք տարեկան
 դարձաւ, Յովակիմն ու Աննան, ինչ-
 պէս խոստացել էին, տաճար տարան

նրան և ընծայեցին Աստծուն, իսկ
 իրանք դարձան Նազարէթ: Մարիամը
 մնաց տաճարում. քահանայապետը նը-
 րա ուսուցիչն էր. սովորցնում էր նը-
 րան սուրբ գիրք կարդալ, աղօթել և
 տաճարին ծառայել: Մարիամի նը-
 ման ուրիշ շատ աղջիկներ էլ կային
 այնտեղ: Մարիամը մնաց տաճարում
 մինչև տասն և չորս տարեկան դառ-
 նալը: Նրա ծնողները մեռան, ուստի
 քահանաները Մարիամին յանձնեցին
 իւր ազգական Նազարէթցի ծերունի
 Յովսէփին, որի մօտ և ապրում էր:
 Յովսէփն արհեստով հիւսն էր:

Սուրբ կոյս Մարիամի ծննդեան տօնը կա-
 տարում ենք սեպտեմբերի 8-ին, իսկ տաճարին
 ընծայելը՝ նոյեմբերի 21-ին:

7. Ա Ի Ե Տ Ո Ի Մ Ն

Մարիամը, ինչպէս տաճարում,
 այնպէս էլ Յովսէփի տանը, ազատ ժա-

մերին սուրբ գիրք էր կարդում և աղօթում:

Մի անգամ, երբ Մարիամն աղօթում էր, Գաբրիել հրեշտակը երևաց նրան և ասաց. «Ողջոյն բեզ, Մարիամ, Աստուած բեզ հետ է»: Երբ Մարիամը հրեշտակին տեսաւ, վախեցաւ ու մտածում էր, թէ ինչու համար է հրեշտակը իւր մօտ գալիս և ողջունում: Հրեշտակն ասաց. «Մի վախիր, Մարիամ, Աստուած բեզ շատ է սիրում, դու մի որդի կունենաս և նրա անունը Յիսուս կգնես: Նա Աստուծոյ որդի կկոչուի, բոլոր մարդկանց կխրատի, կբարոգի և նրանց Փրկիչը կլինի»:

Մարիամը խոնարհ կերպով պատասխանեց և ասաց. «Ես Աստուծոյ աղախինն եմ, ինչպէս նրա կամքն է, թող այնպէս էլ լինի»: Սրանից ետոյ հրեշտակը հեռացաւ Մարիամից:

Գաբրիէլ հրեշտակի Մարիամ կուսին աւետիք տալը տօնում ենք ապրիլի 7-ին: Այս տօնի անունն է Աւետումն:

8. ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՒՆԴԸ

Հին ժամանակ, երբ թագաւորներն ուզում էին իմանալ, թէ իրանց երկրի մէջ քանի մարդ կայ, հրամայում էին ամենին, որ գնան իրանց հայրենի քաղաքը՝ այնտեղից ուցակի մէջ գրուեն և ապա սկսում էին համարել: Այդպիսի մի հրաման դուրս եկաւ հէնց Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան ժամանակ:

Յիսուսի ծնողները—Յովսէփն ու Մարիամը կենում էին Նազարէթ քաղաքում: Բայց որովհետեւ Յովսէփը բեթղեհէմցի էր, այդ պատճառով վեր կացաւ և եկաւ իւր հայրենի քաղաքը: Յովսէփն աղքատ էր. քաղաքի մէջ չկարողացաւ տուն վարձել, դրա հա-

մար վեր եկաւ քաղաքից դուրս մի

այրում, ուր հովիւները վատ եղանակին իրանց ոչխարներն էին բերում:

Այդ գիշեր Յիսուսը ծնունդը: Ծը-
նողները փաթաթեցին նրան բարուրի
մէջ և դրին մսրում:

Բեթղեհէմը մեր երկրի նման ցուրտ
չէ, այնտեղ տաք է—ձմեռը դրսում
կարելի է քնել: Այն երկրի հովիւնե-
րը ամառ ձմեռ իրանց ոչխարները
դուրսն էին պահում, միայն անձրեւա-
յին եղանակին այրն էին բերում:

Երբ Յիսուս ծնունդը, ոչ ոք չգի-
տէր—հովիւները դաշտումն էին և ի-
րանց ոչխարներն էին պահում: Յան-
կարծ օդի մէջ մի հրեշտակ երևաց:
Այս բանից հովիւները վախեցան: Հը-
րեշտակն ասաց. «Մի վախենաք, ես
ձեզ և բոլոր մարդկանց մեծ ուրախու-
թիւն եմ յայտնում — ձեզ համար
Բեթղեհէմում Փրկիչ է ծնունել, նա
այրումն է, բարուրում փաթաթած և

մարի մէջ դրած»։ Այս խօսքերից ետոյ յանկարծ բազմաթիւ հրեշտակներ երևացին, որոնք երգում էին և ասում. «Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, 'ի մարդիկ հաճութիւն» — փառք Աստծուն երկնքումը, այսուհետեւ երկրիս վրայ խաղաղութիւն և մարդկանց մէջ սէր ու միաբանութիւն կլինի։

Երգելուց ետոյ հրեշտակները հեռացան։ Հովիւներն ասացին մէկ մէկու. «Գնանք Բեթղեհէմ և տեսնենք այս ինչ բան է, որ Աստուած ցոյց տուեց մեզ»։ Նրանք շտապով եկան և գտան Մարիամին, Յովսէփին և մանուկին բարուրի մէջ փաթաթած ու մարում դրած։ Երբ տեսան, փառք տուին Աստծուն, երկրպագեցին մանուկին, այրից դուրս եկան և ամեն պատահողի աւետիք էին տալիս ու ասում, թէ Փրկիչը ծնուել է։

Յիսուսի ծնունդը կատարում ենք յունուարի 6-ին։

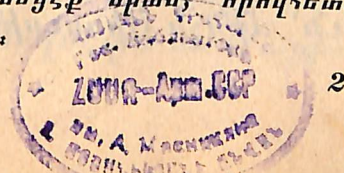
Շարական ծննդեան

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի,
Որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ,
Հովիւք երգեն ընդ հրեշտակս՝
Տան աւետիս աշխարհի։

Այսօր մեծ և զարմանալի խորհուրդ յայտնուեց — հովիւները հրեշտակների հետ երգում են և աշխարհին աշքալոյս տալիս։

Ծնաւ նոր արբայ
'ի Բեթղեհէմ բաղաբի,
Որդիք մարդկան օրհնեցէք,
Զի վասն մեր մարմնացաւ։

Նոր թագաւոր ծնուեց Բեթղեհէմ բաղաբում, մարդիկ, օրհնեցէք նրան, որովհետեւ նա մեզ համար ծնուեց։

29612-67

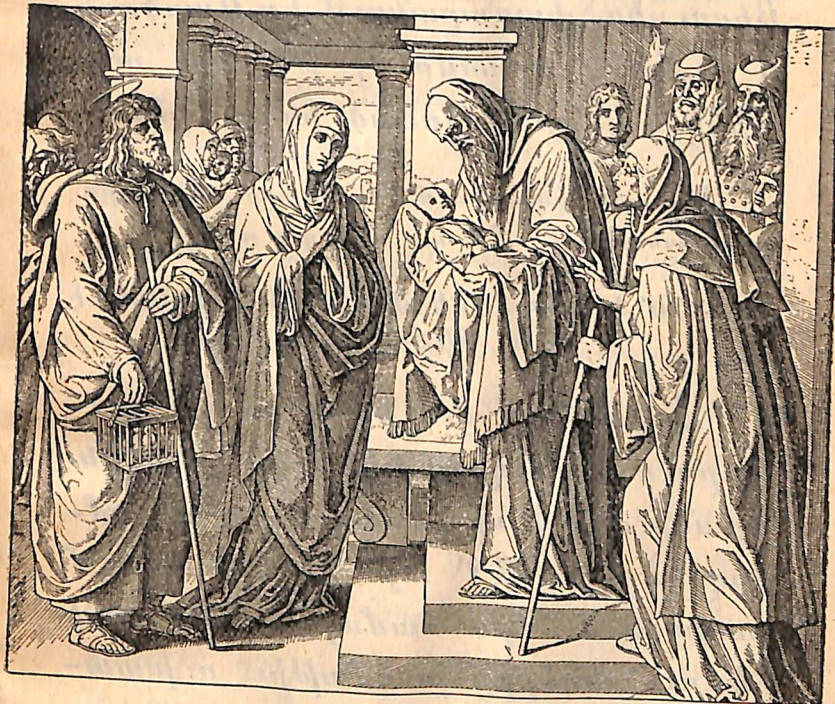
9. ՔԱԲԱՍՈՒՆ ՕՐԱԿԱՆ ՅԻՍՈՒՍԻՆ ՏԱՆՈՒՄ-
ԵՆ ՏԱՃԱՐ

Հրէաների մէջ սովորութիւն կար
— ով անդրանիկ և արու զաւակ էր
ունենում, քառասուններորդ օրը մա-
նուկին տանում էին Երուսաղէմի տա-
ճարը, նուիրում Աստծուն. ետոյ զոհ
էին անում, ետ զնում և գառնում
իրանց տուն: Հարուստ ծնողները զո-
հում էին մի գառը, իսկ աղքատները՝
մի զոյգ աղաւնի կամ տատրակ:

Երբ Յիսուս քառասուն օրական
զարձաւ, ծնողները նրան էլ տարան
Երուսաղէմի տաճարը: Եւ որովհետեւ
նրանք աղքատ էին, հետները վերց-
րին մի զոյգ աղաւնի:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմում կե-
նում էր մի ծերունի մարգարէ՝ Սի-
մէօն անունով: Նա խնդրել էր Սուրբ
Հոգուն՝ մինչև Յիսուսին աչքով չտես-

նէ, չմեռնի: Երբ Յիսուսին տաճար
բերին, Սիմէօն ծերունին իմացաւ նրա
գալը. դուրս եկաւ նրա առաջ. գըր-

կեց. փառք տուեց Աստծուն և ասաց.
«Տէր Աստուած, այժմ ան իմ հոգին,
որովհետեւ ես տեսայ Փրկչին, որին
սպասում էի»: Յովսէփն ու Մարիամը

զարմանում էին այս խօսքերի վրայ:

Տաճարում մի կին մարգարէ էլ կար՝ Աննա անուանով: Սա ևս ճանաչեց Յիսուսին. փառաբանում էր Աստծուն և ամենին պատմում, թէ նա այն Փրկիչն է, որ Աստուած խոստացել է:

Այս տօնը կատարում ենք Փետրուարի 14-ին. տօնի անունն է—Տ Ե ա ո Ն ը ն դ ա ո ա շ:

10. ՏՄՍՆԵՐԿՈՒ ՏՄՐԵԿԱՆ ՅԻՍՈՒՍ ԳՆՈՒՄ Է ՏԱՃԱՐ

Հրէաները մեզ նման ամեն բաղաքում և գիւղում եկեղեցի չունէին: Նրանք միայն մի տաճար ունէին ամբողջ երկրի մէջ՝ այն էլ Երուսաղէմ քաղաքում: Դրա համար ամեն տարի հեռու տեղերից բազմաթիւ ուխտաւորներ էին գալիս, մանաւանդ Զատիկի տօնին: Ուխտաւորներն այնքան շատ էին լինում, որ քաղաքի մէջ այլևս տեղ չէր լինում, դրա համար

քաղաքից դուրս՝ լեռների վրայ վրաններ էին խփում և այնտեղ կենում: Տօնը տևում էր եօթն օր: Փոքրերին չէին տանում հետները, վախենում էին, որ բազմութեան մէջ չկորչեն:

Յիսուսի ծնողներն էլ Զատիկի տօնին ամեն տարի ուխտ էին գնում: Երբ Յիսուս տասն երկու տարեկան դարձաւ, առաջին անգամ նրան էլ հետները տարան:

Տօնի օրերն անցան: Ծնողները կամենում էին Նազարէթ դառնալ, բայց յանկարծ տեսան, որ մանուկ Յիսուսը չկայ: Քաղաքի մէջ շատ փնտնեցին, բայց չգտան: Կարծեցին թէ ծառայողների կամ հարևանների հետ Նազարէթ դարձած կլինի, դրա համար Երուսաղէմից դուրս եկան. մի օրուայ ճանապարհ եկան. հասան իրանց ծառայողներին. հարց ու փորձ արին, բայց չգտան: Նորից ետ դարձան Երուսա-

դէմ, մի օր էլ այնտեղ փնտուեցին և

երրորդ օրը գտան նրան տաճարում:

Յիսուս այնտեղ վիճաբանում էր վարդապետների հետ—նրանց հարցեր էր տալիս և պատասխանում առաջարկած հարցերին: Ամենքն էլ զարմանում էին նրա իմաստուն պատասխանների վրայ և ասում—*«Ռտեղից գիտէ սա այսքան բաներ: Ծնողները, երբ Յիսուսին տեսան, շատ ուրախացան: Մայրն ասաց. «Որդեակ, այդ թէ՛նչ բերիր մեր գլխին—երեք օր է՛ ես և հայրդ բեզ փնտուում ենք»:* Յիսուս պատասխանեց. *«Մի՛թէ չգիտէիր, որ ես իմ հօր տանը կլինեմ»:* Սրանից ետոյ Յիսուս ծնողների հետ դարձաւ Նազարէթ. նա հնազանդ էր—լսում էր նրանց խօսքին և օգնում հօրը հիւսնութեան մէջ:

11. ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Յորդանան գետի ափերում մի

իմաստուն մարդ էր բնակւում՝ Յովհաննէս անունով: Նա մարգարէ էր, բարոգում էր—մարդիկ ամեն կողմից

գալիս էին նրա մօտ, խորհուրդ էին հարցնում և խոստովանում իրենց մեղքերը՝ սխալները: Ով խոստանում էր

չկրկնել իւր սխալները, Յովհաննէսը նրան մկրտում էր Յորդանան գետի մէջ և ասում—ես քո մարմինը մաքրեցի, գնա դու էլ սիրտդ մաքրիր:

Յիսուսն էլ եկաւ Յովհաննէսի մօտ մկրտուելու: Նա արդէն երեսուն տարեկան էր: Յիսուս դեռ չէր մօտեցել Յովհաննէսին, որ նա հեռուից ճանաչեց նրան և բարձր ձայնով ասաց իւր մօտ կանգնողներին. «Ա՛յ, տեսէ՛ք Աստծու գառը գալիս է, նա պէտք է մարդկանց ազատէ իրանց մեղքերից»:

Յիսուս մօտեցաւ Յովհաննէսին և յայտնեց, որ կամենում է նրանից մրկրտուել: Յովհաննէսը զարմացաւ և ասաց. «Ե՛ս պէտք է բեզնից մկրտուեմ, դո՛ւ ես ինձ մօտ գալիս»: Յիսուս պատասխանեց. «Մկրտիր ինձ, որովհետեւ դու տարիքով ինձնից մեծ ես»: Սրբանից ետոյ Յովհաննէսն էլ չհակա-

ռակեց և մկրտեց Յիսուսին Յորդանան գետի մէջ:

Երբ Յիսուս մկրտուեց և ջրից դուրս եկաւ երկինքը բացուեց և

Սուրբ Հոգին աղաւնու կերպարանքով իջաւ նրա վրայ, իսկ հայր Աստուածն էլ վերեւից ձայն տուաւ. «Դա է իմ սիրելի որդին, որին ես հաւանեցի, դրան լսեցէք»:

Մինչև այժմ շատ բիշ մարդիկ գիտէին, թէ Յիսուս Աստծու որդին էր, բայց հիմա ամենքն էլ պարզ կերպով տեսան և հաւատացին, որ նա Աստծու որդին է: Դրա համար էլ մըկրտութեան օրը մարդիկ իրար շնորհաւորում են և ասում. «Շնորհաւոր յայտնութիւն»:

Յիսուսի մկրտութեան տօնը կատարում ենք Յունուարի 6-ին: Նոյն օրը կատարում ենք և ծծղեան տօնը:

12. ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՒՄ Է ԵՒ ԲԺՇԿՈՒՄ

Յիսուս իւր մկրտութիւնից ետոյ սկսեց շրջել երկրի մէջ և ամեն տեղ բարոյգում ու բժշկում էր—կոյրերին

աչք էր տալիս, կաղերին՝ ոտք, խու-
լերին, լսողութիւն և մեռելներին՝ յա-

րութիւն: Յիսուս օր ու գիշեր հան-

գիստ չունէր, ման էր գալիս ամեն
տեղ և բարոգում—տխուրներին մը-
խիթարում էր, հարուստներին ասում-
էր, որ իրանց ունեցածից աղքատնե-
րին էլ բաժին տան, ամենին խրատում-
էր, որ միմեանց օգնեն և սիրեն ի-
րար՝ ինչպէս ինքն է սիրում ամենին:
Փոքրերին խրատում էր, որ ծնողնե-
րին լսեն և ուսուցիչներին յարգեն:
Յիսուս այնպէս սիրուն էր բարոգում,
որ ժողովուրդն էլ չէր գնում բահա-
նաների մօտ, այլ միշտ գալիս էր
նրա բարոգը լսելու: Քահանաները նա-
խանձում էին և ասում—եթէ այս-
պէս թողնենք, ամենքն էլ Յիսուսի
մօտ կգնան, էլ մեզ մօտ ոչ ոք չի
գալ, մեր պատիւը և արգիւնքը կպա-
կասի: Այս պատճառով քահանաները
թշնամացան Յիսուսի հետ և մտա-
ծում էին նրան սպանել:

Յիսուս ինչ որ խօսքով բարոգում-

էր, նոյնը գործով էլ ցոյց էր տալիս,
իսկ քահանաները միայն ասում էին,
իսկ իրանց ասածները իրանք էլ չէին
կատարում:

13. ՄԱՐԻԱՄ ԵՒ ՄԱՐԹԱ

Մի անգամ Յիսուս բարոզելով
եկաւ իւր ծանօթ Ղազարոսի մօտ, որ
կենում էր Բեթանիա գիւղում՝ Երու-
սաղէմին մօտիկ: Ղազարոսը երկու
քոյր ունէր, մէկի անունը Մարթա
էր, իսկ միւսին՝ Մարիամ: Երկու քոյրն
էլ Յիսուսին շատ էին սիրում: Երբ
իմացան որ Յիսուս հիւր է եկել, էլ
չգիտէին թէ ինչպէս պատիւ տան նը-
րան: Մարիամը նստեց Յիսուսի մօտ
և ուշադրութեամբ լսում էր նրա ա-
սածները: Իսկ Մարթան մեծ պատ-
րաստութեան մէջ էր—աշխատում էր

տեսակ-տեսակ կերակուրներ պատ-
րաստել Յիսուսի համար:

Մարթան երբ տեսաւ, որ Մարիա-
մը չի գալիս իրան օգնելու, եկաւ Յի-
սուսի մօտ և ասաց. «Տէր, տեսնում-
ես, որ քոյրս ինձ մենակ է թողել, ա-
սան, որ գայ և ինձ օգնէ»: Յիսուս
պատասխանեց. «Մարթան, Մարթան,
կարիք չկայ այդքան կերակուրներ
պատրաստելու, մի տեսակ էլ որ լինի,
բաւական է ինձ համար: Դու կարող-
ես քո քոյր Մարիամից օրինակ վերց-
նել, նա աւելի լաւ ձեռով է պատւում
ինձ՝ նա լսում է իմ քարոզները—
ով ինձ սիրում է, թող իմ խօսքերը
լսէ և կատարէ»:

Սրանով Յիսուս մեզ սովորեցնում-
է, որ Մարթայի պէս աշխատասէր
լինենք և Մարիամի նման մեծի
խօսքը լսող:

Յիսուս ունէր տասներկու աշա-
կերտ. նրանք կոչւում են առաքեալ-
ներ: Սրանցից մէկը, որի անունը Յու-
դայ էր, լաւ մարդ չէր, աչքածակ էր,
փող շատ էր սիրում: Չատիկը մօ-
տեցել էր: Այդ տօնից առաջ Յուդան
ծածուկ գնաց Յիսուսի թշնամիների՝
բահանանների մօտ և ասաց. «Ի՞նչ
կտաք ինձ, որ Յիսուսին ձեզ մատ-
նեմ»: Նրանք ուրախացան և երեսուն
արծաթ փող խոստացան:

Այնուհետև Յուդան յարմար ժա-
մանակ էր փնտռում՝ թէ ինչպէս Յի-
սուսին մատնէ, որ նա չիմանայ: Բայց
Յիսուս Աստծու որդի էր, նա ամեն
բան գիտէր: Յիսուս տեսաւ, որ Յու-
դան իրեն պիտի մատնէ և իւր մահը
մօտենում է, ուզեց վերջին անգամ
իւր բոլոր աշակերտների հետ միա-

սին Զատիկի ընթրիքն ուտել: Յիսուս կամեցաւ էլի մի անգամ սրտանց խօսել նրանց հետ, խրատել և այնպէս բաժանուել:

15. Ո Տ Ն Ա Լ ՈՒ Ա Յ

Երեք օր էր մնացել մինչև հրէաների Զատիկը: Այդ օրերում նրանք ուտում էին բազարջ հաց և խորոված գառը: Աւագ հինգշաբթի օրը Յիսուս պատուիրեց իւր աշակերտներին վերնատան մէջ ընթրիք պատրաստել, որ գատիկը միասին կատարեն: Աշակերտներն էլ այնպէս արին, ինչպէս որ ուսուցիչը պատուիրեց: Երեկոյեան Յիսուս տասն և երկու առաքելաների հետ սեղան նստեց և ասաց. «Սրտով ցանկացայ այս ընթրիքը ձեզ հետ ուտել՝ մահիցս առաջ»:

Հրէաները սովորութիւն ունէին

հացից առաջ լուացուել, ուստի Յիսուս այս ասելուց ետոյ՝ ընթրիքից վերկացաւ, հանեց վերևի շորերը, մէջքին սրբիչ կապեց, ջուրն ածեց կոն-

քի (աւագանի) մէջ, սկսեց աշակերտներին ոտները լուալ և սրբել: Ոտները լուալուց ետոյ Յիսուս ասաց իւր աշակերտներին. «Տեսա՞ք ես ինչ արի: Դուք ինձ կանչում էք տէր և

վարդապետ, շատ էլ լաւ էք անում:
Եթէ ես խոնարհութիւն արի և ձեր
ոտները լուացի, ուրեմն դուք էլ ա-
մենի հետ այդպէս խոնարհ պիտի
վարուէք»:

Սրանից ետոյ ընթրիքի նստեց և
տխուր ձայնով ասաց իւր աշակերտ-
ներին. «Ձեզնից մէկն այս գիշեր ինձ
պիտի մատնէ»: Այս նրա համար աս-
աց, որ իրան մատնող աշակերտն
զգուշանայ, սխալն ուղղի, բայց իզո՞ւր:
Յուզան այնպէս էր ցոյց տալիս իրան,
որպէս թէ ինքը չէ մատնողը և ոչինչ
չգիտէ:

Աշակերտներն այս խօսքերի վրայ
տրտմեցան և միմեանց էին նայում—
չգիտէին թէ ում մասին է ասում: Ա-
մեն մէկը տեղից վեր էր կենում և
հարցնում. «Տէր, մի՞թէ ես եմ»: Յու-
զան էլ հարցրեց. «Մի՞թէ ես եմ, վար-
դապետ»: Յիսուս պատասխանեց. «Դո՛ւ

ես ասում, թէ ես եմ», ետոյ աւե-
լացրեց. «Քնն, ինչ անելու ես, շու-
տով արն»: Յուզան երբ տեսաւ, որ
Յիսուս ամեն բան գիտէ, ամօթից էլ
չկարողացաւ մնալ այնտեղ, վերկացաւ
և գնաց նրա թշնամիների մօտ: Ար-
դէն երեկոյ էր—միթեւ էր:

Աւագ հինգշաբթի օրը քահանան եկեղեցում
կատարում է ոտնալուայի կարգը և կարագ իւղ
է բաժանում:

Ռոմալուայի շարական

Այսօր կանգնեցաւ

Աւագան մկրտութեան

’ի թողութիւն մեղաց մերոց:

Այսօր հաստատուեց մկրտութեան աւագան՝
մեք մեղքերի թողութեան համար:

Այսօր Տէրն մեր

Լուանայր զոտս աշակերտաց

Եւ պատուիրէր զայս ասելով:

Այսօր մեր տէր Յիսուս լուանում էր իւր
աշակերտների ոտները և պատուիրելով ասում էր.

Մի ոմն ի ձէնջ, եղբարք,
Մատնելոց է գիս 'ի մահ
եւ որոշի յաշակերտացդ:

Ձեզնից մէկը, եղբայրներ, ինձ մահուան
պիտի մատնէ և բաժանուի աշակերտներիցդ:

16. ԽՈՐՀՐԴԱԻՈՐ ԸՆԹՐԻՔ

Երբ Յուդան դուրս գնաց, Յիսուս
ասաց. «Ձեզ մօտ երկար չեմ կարող
մնալ, շուտով պիտի հեռանամ ձեզնից,
բայց դուք իրար այնպէս պիտի սիրէք՝
ինչպէս որ ես եմ ձեզ սիրել—սրա-
նով ամենքն էլ կիմանան, որ դուք
իմ աշակերտներն էք»:

Բացի սրանից Յիսուս կամեցաւ
մի ուրիշ յիշատակ էլ թողնել, որ
երբ ինքն այլևս երկրի վրայ չի լի-
նի, իրան միշտ յիշեն: Ուստի ընթ-
րիքից ետոյ առաւ բաղարջ հաց, օրհ-
նեց, կոտրտեց, աշակերտներին բա-

ժանեց և ասաց. «Առէք, կերէք այս է
իմ մարմինը»: Ետոյ մաքուր գինին

առաւ, օրհնեց, տուեց նրանց և ա-
սաց. «Խմեցէք ամենքդ, սա իմ ա-

ըրևնն է—ամեն անգամ, երբ այս հացը ուտէք և այս բաժակից խմէք, յիշեցէք ինձ»:

Մենք էլ այժմ այդպէս ենք ափսոսում: Տօն օրերին քահանան պատարագ է անում և հացն ու զինին օրհնում: Յանկացողները գնում են եկեղեցի, քահանային խոստովանում են իրենց մեղքերը և պատարագից ետոյ հաղորդւում Յիսուսի մարմնով և արիւնով: Սա միևնոյնն է, ինչ որ Յիսուս վերնատանը կատարեց:

17. ՅԻՍՈՒՍ ԳԵԹՍԵՄԱՆԻ ՊԱՐՏԻՉՈՒՄ

Հացն օրհնելուց ետոյ՝ Յիսուս իւր աշակերտներին հետ դուրս եկաւ Երուսաղէմից և բարձրացաւ Ջիթենեաց լեառը: Այստեղ Յիսուս ասաց աշակերտներին. «Ինձ այս գիշեր կըռնեն, իսկ դուք ամենքդ էլ կթողնէք ինձ և կփախչէք»: Բոլոր աշակերտները միա-

բերան ասացին. «Կմեռնենք, բայց բեզմենակ չենք թողնի ու փախչի»:

Ջիթենեաց լեռան կողքին մի պարտէզ կար՝ անունը Գեթսեմանի: Յի-

սուս այստեղ եկաւ և ասաց իւր աշակերտներին. «Սպասեցէ՛ք այստեղ, աղօթեցէ՛ք, արթուն կացէ՛ք, չքնէ՛ք, որ փորձութեան մէջ չընկնէք»։ Իսկ ինքը հետը վերցրեց աշակերտներից երեքին, մի փոքր առաջ գնաց, երեսի վրայ ընկաւ և այսպէս էր աղօթում. «Հայր, եթէ կարելի է, այս շարշարանքը (բաժակը) հեռացրո՛ւ ինձնից, բայց եթէ չես կամենայ, բո կամքն է»։ Յիսուս աղօթքից դարձաւ, տեսաւ որ աշակերտները քնել են և նորից ասաց. «Արթուն կացէ՛ք և աղօթեցէ՛ք, որ փորձութեան մէջ չընկնէք»։ Այս ասաց, դարձեալ հեռացաւ աշակերտներից և նոյն ձևով աղօթեց։ Այն ժամանակ Աստուած հրեշտակին ուղարկեց, որ զօրացնէ Քրիստոսին։ Երեք անգամ այսպէս աղօթելուց ետոյ՝ Յիսուս դարձաւ և աշակերտներին էլի բնած գտաւ ու ասաց. «Քանի՞ քնէք,

հասաւ ժամը, երբ Յուդան ինձ պի-

տի մատնէ, վեր կացէ՛ք, ահա գալիս է նա»։

18. ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԱՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Այս խօսքերից ետոյ Յուզան բազ-

մաթիւ գինուորներով ներս մտաւ

պարտէզ՝ սրերով և լապտերներով։
Եկողները Յիսուսին չէին ճանաչում,
որա համար էլ Յուզան առաջուց նը-
շան էր տուել, թէ ում որ համբու-
րեմ, իմացէ՛ք Յիսուսը նա է, նրան
բռնեցէ՛ք։

Մատնիչը մօտեցաւ Յիսուսին,
համբուրեց և ասաց. «Բարեւ, վարդա-
պետ»։ Յիսուս պատասխանեց. «Յու-
զա՛ն, համբուրելո՞վ ես մատնու՞մ ինձ»։
Այն ժամանակ գինուորները մօտեցան
Յիսուսին, բռնեցին և կապեցին, իսկ
աշակերտները թողին և փախան։

19. ՅԻՍՈՒՍ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻ ԱՌԱՋ

Զինուորները Յիսուսին կապած
տարան քահանայապետի մօտ։ Այս-
տեղ ժողոված էին Քրիստոսի թշնա-
միները, որ նրա համար մահու պատիժ
նշանակեն։ Քրիստոս ի հարկէ արդար

էր—նա Աստծու որդի էր, բացի լա-
ւութիւնից ոչ մէկին վատութիւն չէր
արել, որ մեղաւոր դուրս բերեն, որ-
պէսզի կարողանան սպանել տալ: Դրա
համար սուտ վկաներ պատրաստեցին,
որոնք հաստատում էին, թէ Յիսուս
Աստծուն հայհոյել է, իսկ Աստուած
հայհոյողին, հրէաների օրէնքով, սպա-
նում էին: Այստեղ թրեցին Յիսուսի
երեսին. բռունցքով ծեծեցին. ծաղ-
րեցին և մինչև լոյս չարշարեցին:

20. ՅՈՒԴԱՅԻ ՄԱՀԸ

Յուդան երբ տեսաւ, որ իւր մատ-
նութիւնով վճռեցին Յիսուսին սպա-
նել, խիղճը տանջեց, վեր առաւ երե-
սուն արծաթը, տարաւ, ետ տուեց բա-
հանայապետներին ու ասաց. «Ես սը-
խալուեցի, անմեղ մարդու մատնեցի»:
Նրանք էլ պատասխանեցին. «Մեզ ինչ,
դու գիտես, ինչ ուզում ես արան»:

Յուդան, երբ տեսաւ որ Յիսուսին չի
կարող օգնել, փողը ձգեց բահանայա-
պետների առաջ և գնաց, խեղդուեց,

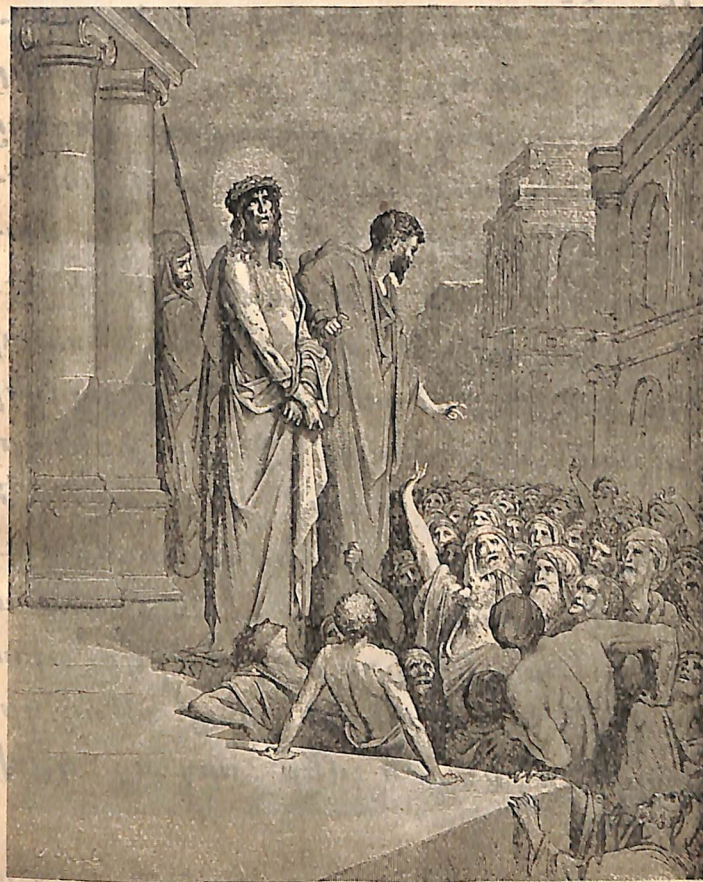

որովհետև բանի յիշում էր Յիսուսի
արած լաւութիւնները և իւր վատու-
թիւնը, չգիտէր թէ ինչ անէր, բուն
չունէր հանգիստ չունէր:

Հինգշաբթի գիշեր հրէաները Յիսուսի համար, իրանց օրէնքով, մահուան վճիռ նշանակեցին, բայց մինչև որ երկրի մեծ դատաւոր Պիղատոսն իրանց վճիռը չհաստատէր, իրաւունք չունէին Յիսուսին սպանել, ուստի ուրբաթ առաւօտը վաղ՝ կապած տարան Պիղատոս դատաւորի մօտ, որ իրանց վճիռը հաստատէ:

Պիղատոսը դուրս եկաւ նրանց մօտ և ասաց. «Ի՞նչ գանգատ ունիք այս մարդու վրայ»: Նրանք պատասխանեցին. «Իա ժողովրդին մոլորեցնում է, ասում է թագաւորին հարկ մի՛ տար և իրան թագաւոր է անուանում»: Այս որ լսեց Պիղատոսը, Յիսուսին ներս տարաւ իւր սենեակը, բննեց և տեսաւ որ բոլորն էլ սուտ է—նախանձում են, որ Յիսուս իրանցից լաւ է քարոզում և իրանց սխալները բըռ-

նում է: Պիղատոսը դուրս բերաւ Յի-

սուսին և յայտնեց հրէաներին, որ նա արդար է:

Քահանայապետները և ժողովուրդը, երբ տեսան որ Յիսուս պիտի ազատուէ, սկսեցին աւելի բարձր աղաղակել և ասել. «Եթէ դու մեր վճիռը չես հաստատի, կայսեր մօտ քեզնից գանգատ կանենք»: Պիղատոսը վախեցաւ հրէաներից՝ չլինի թէ իրա մասին էլ այսպիսի ստեր հնարեն և մէկ էլ չէր ուզում մի մարդու համար հրէաների մեծամեծներին նեղացնել, ուստի վեր առաւ ջուր, ձեռները լուաց նրանց առաջ և ասաց. «Ես Յիսուսին մեղաւոր չեմ գտնում, դուք գիտէք, տարէ՛ք, ինչ ուզում էք, արէ՛ք—խաչեցէ՛ք»: Ժողովուրդը միաբերան աղաղակեց և ասաց. «Թող դրա արիւնը մեր և մեր որդւոց գլխին լինի»:

22. ՅԻՍՈՒՍԻ ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Երբ հրէաները Յիսուսին խաչե-

լու հրամանն ստացան, հէնց նոյն օրը

առաւօտեան զինուորները վեր առան նրան և տարան, որ խաչեն:

Երուսաղէ-
մի մօտ մի
բլուր կար՝ ա-
նունը Գողգո-
թա: Որոշե-
ցին, որ Յիսու-
սին այնտեղ
խաչեն:

Յիսուս ին-
քըն էր տա-
նում իւր խա-
չ ափայտը:
Եւ որովհետեւ
հինգշաբթի
ամբողջ գի-
շերը չէր քը-
նել, սաստիկ
յոգնել էր,
ուստի ճանա-
պարհին վայր

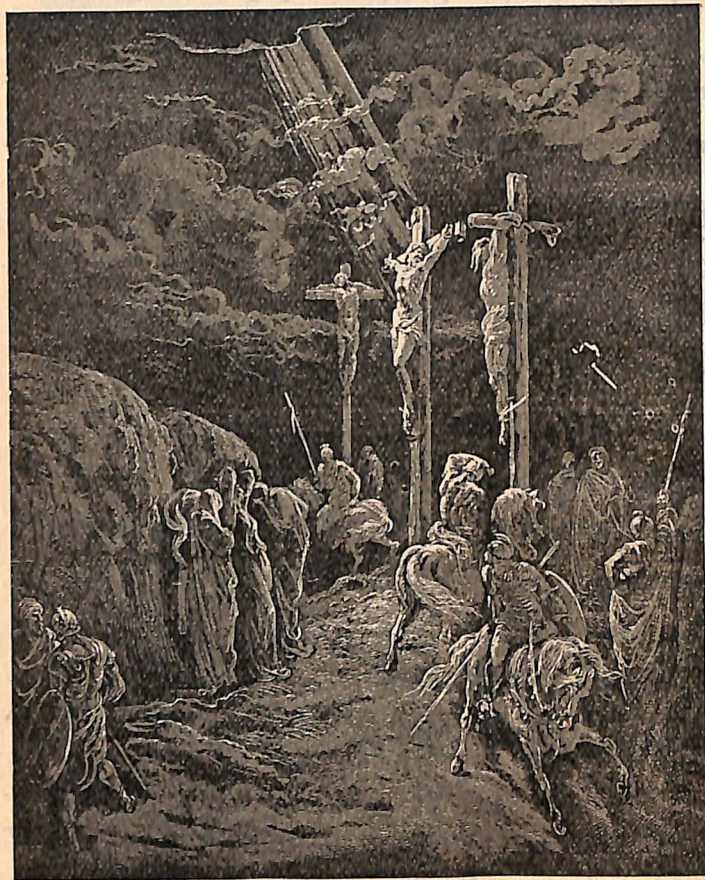
ընկաւ խաչափայտի տակ:

Երբ Գողգոթա հասան, Յիսուսի
ձեռները և ոտները փայտերի վրայ
մեխեցին—խաչեցին: Պիղատոսը խա-
չի վերևում մի տախտակ կախեց և
նրա վրայ գրել տուեց, թէ Յիսուսին
ինչու են պատժում: Տախտակի վրայ
գրուած էր—«Յիսուս Նագովրեցի
Հրէաների Թագաւոր»: Յիսուսի հետ
երկու աւագակ էլ խաչեցին, մինը աջ
կողմում, իսկ միւսը՝ ձախ:

Թէև հրէաները խաչեցին Յիսու-
սին, բայց նա էլի ազօթում և խնդ-
րում էր Հայր Աստծուն, որ չպատժէ
նրանց: Իսկ հրէաներն ընդհակառակը
ծաղրում էին և ասում. «Եթէ դու
Աստուած ես, եթէ դու հրէաների թա-
գաւորն ես, ի՞նչու չես ազատում
քեզ»:

Յիսուսի խաչի մօտ էին կանգնած
նրա մայրը և Յովհաննէս աշակերտը:
Յիսուս շատ էր մտածում մօր համար

և ցաւում էր նրա վրայ, ուստի Յով-

հաննէսին յանձնեց, որ պահէ մօրը:

Այն օրից սկսած՝ Մարիամը Յովհաննէսի մօտն էր ապրում մինչև իւր մահը:

Ժամը իննին խաչեցին Յիսուսին, իսկ ժամը երեքին ճաշից ետոյ ասաց. «Ծարաւ եմ»: Զինուորներից մինը խղճաց նրան, սպունգը քացախի մէջ թաթախեց, երկար փայտի ծայրին դրաւ և Յիսուսի շրթունքին մօտեցրեց, որ ճաշակէ և ցաւը մեղմէ:

Սրանից ետոյ Յիսուս բարձր ձայնով ասաց. «Հայր, հոգիս քեզ եմ յանձնում»: Այս ասաց, գլուխը կախեց և հոգին աւանդեց:

Այդ ժամանակ արևը խաւարեց, երկիրը շարժուեց և ժայռերը պատառուեցան: Այս որ տեսան, ամենքը լաց էին լինում և ասում. «Ուղիղ որ Յիսուս Աստծու որդի էր և մենք նրան իզուր տեղը խաչեցինք»:

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ, որ խաչեցար վասն մեր ողորմեա մեզ:

23. Թ Ա Ղ Ո Ի Մ

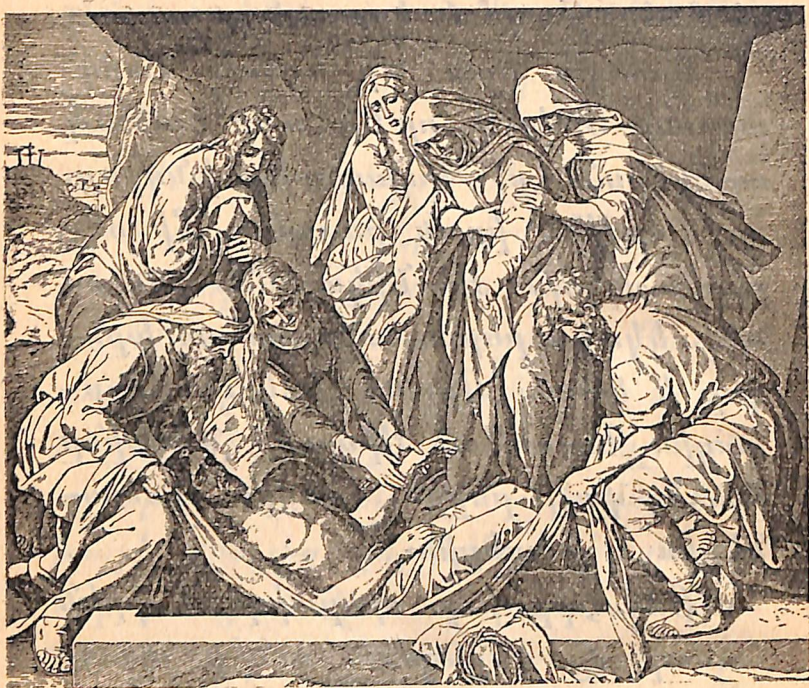
Ուրբաթ երեկոյ Յիսուս մեռաւ: Միւս օրը շաբաթ էր—հրէաների Չատիկը—եթէ Յիսուսին խաչի վրայ տեսնէին, հանգիստ սրտով Չատիկ գառը չէին ուտի, դրա համար էլ գրնացին Պիղատոսի մօտ և խնդրեցին, որ իրաւունք տայ Յիսուսի մարմինը խաչի վրայից վերցնեն: Պիղատոսը, երբ իմացաւ Յիսուսի մահը, մի քանի զինուոր ուղարկեց Գողգոթա իմանալու՝ արդեօք Յիսուսը մեռել է, թէ ոչ:

Զինուորներից մինը կամեցաւ ճշտել Յիսուսի մահը, ուստի վեր առաւ գեղարդը, ծակեց կողը, որտեղից արիւն և ջուր բղխեց, որ նշանակում է, թէ նոր է մեռել:

Պիղատոսը, երբ ստուգեց Յիսուսի մահը, թաղման իրաւունքը տուաւ:

Սրանից ետոյ մի իշխան մարդ՝ անունը Յովսէփ, որ Յիսուսի ծածուկ աշակերտն էր, Պիղատոսից խնդրեց, որ մարմինն իրան բաշխեն: Մի ուրիշ աշակերտ էլ՝ Նիկողիմոս անունով, եկաւ և բերաւ անուշահոտ խրնկեր և կտաւ: Սրանք երկուսով գրնացին Գողգոթա, Յիսուսի մարմինը խաչից վայր բերին, օծեցին, պատանեցին և թաղեցին:

Յովսէփը իւր պարտիզում իրեն համար մի գերեզման ունէր պատրաստած: Բայց որովհետեւ Յիսուսին շատ էր սիրում, ուստի իւր գերեզմանը նրան տուաւ: Ահա այստեղ դրին Յիսուսի մարմինը՝ մի մեծ քար էլ գլորեցին դրանն ու գրնացին:

24. ՅԻՍՈՒՍԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբաթ օրը հրէաների կիւրակէն է—ոչ մի բանի ձեռք չեն տալիս, սրբա համար էլ այդ օրը ոչ ոք չգնաց Յիսուսի գերեզմանը տեսնելու: Բայց

երբ շաբաթն անցաւ՝ կիւրակէ առաւօտը շատ վաղ՝ դեռ առեւ դուրս չեկած՝ Մարիամ Մագթաղենացին և երկու ուրիշ կին զանազան անուշահոտ խնկեր պատրաստեցին և գնացին, որ մարմինն օծեն:

Կանայք ճանապարհին ասում էին միմեանց. «Ո՛վ կըզլորէ գերեզմանի բերնի մեծ բարը»: Բայց երբ մօտեցան, տեսան, որ բարը դէն էր ձրգած գերեզմանի բերնից: Մարիամ Մագթաղենացին վազեց աշակերտների մօտ՝ իմաց տալու այս բանը, իսկ միւսները գերեզման մտան և տեսան, որ մի երիտասարդ սպիտակ շորերով նստած է գերեզմանի վրայ՝ աջ կողմում—դա հրեշտակն էր: Կանայք վախեցան: Հրեշտակն ասաց նրանց. «Մի՛ վախենաք, ես գիտեմ՝ դուք խաչուած Յիսուսին էք որոնում, բայց ի՞նչու էք կենդանին մե-

ռելիների մէջ փնտռում—նա այստեղ

չէ, յարութիւն առաւ: Գնացէք, ա-
սացէք նրա աշակերտներին, որ Յի-

սուս նրանցից առաջ կգնայ Գալիլիա,
այնտեղ կարող են տեսնել նրան,
ինչպէս որ ինքն էլ առաջուց ա-
սել է»:

Յիսուսի յարութիւն առած օրը մեծ տօն
է. սօնի անունն է Զատիկ: Այդ օրը կարմիր
ձու են ներկում, գառը մորթում և պասքա
պատրաստում:

25. ՅԻՍՈՒՍԻ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ

Յարութիւնից ետոյ Յիսուս 40 օր
էլի մնաց երկրիս վրայ և շատ անգամ
տեսնուեց իւր աշակերտների հետ:
Քառասուն օրից ետոյ Յիսուս իւր
աշակերտներին տարաւ Ջիթենեաց
լեռուր և ասաց. «Ես այլ ևս ձեզ մօտ
չեմ լինի, ես պիտի գնամ իմ Հայր
Աստծու մօտ: Դուք Երուսաղէմից
չհեռանաք, սպասեցէք այնտեղ, ես
կլինգրեմ Աստծուն, որ նա իմ փոխա-
րէն Սուրբ Հոգին ուղարկէ՝ ձեզ միտ-

Թարելու և օգնելու: Եւ երբ Սուրբ
Հոգին երկնքից ձեզ վրայ կիջնէ, դուք
իսկոյն զօրութիւն կստանաք՝ ուրիշ
մարդիկ կգառնաք. ետոյ կերթաք ա-
մեն տեղ և կքարոզէք մարդկանց իմ
մասին: Սովորեցրէք նրանց այն ամե-
նը, ինչ որ ինձնից ուսել էք: Ով ձեր
քարոզները լսէ, նրան մկրտեցէ՛ք Հօր,
Որդու և Սուրբ Հոգու անունով: Ով
ձեզ կհաւատայ և կմկրտուէ, կազա-
տուէ մեղքերից, իսկ ով չի հաւա-
տայ, կպատժուի»:

Այնուհետև օրհնեց իւր աշակերտ-
ներին և երկինք բարձրացաւ: Բարձ-
րանալու ժամանակ մի ամպ եկաւ և
ծածկեց նրան՝ այնպէս որ աշակերտ-
ներն այլ ևս չտեսան Յիսուսին: Նը-
րանք երկրպագեցին և ուրախ-ուրախ
ետ դարձան Երուսաղէմ և ամեն օր
տաճարում օրհնում էին Աստծուն ու
սպասում Սուրբ Հոգուն:

Համբարձման տօնը կատարում ենք Զատ-
կից 40 օր ետոյ. տօնի անունն է Համբար-
ձում:

26. Հ Ո Գ Ե Գ Ա Ղ Ո Ի Ս Տ

Համբարձումից ետոյ առաքեալները դարձան Երուսաղէմ և միասին էին վերնատանը: Տասն օրից ետոյ երկնքից յանկարծ մի ձայն լսուեց՝ սաստիկ փշող քամու նման և լցրեց այն տունը, որտեղ նստած էին առաքեալները: Սուրբ Հոգին կրակէ լեզուների նման առանձին-առանձին իջաւ իւրաքանչիւրի գլխին: Այս միևնոյն Սուրբ Հոգին Յիսուսի մկրտութեան ժամանակ աղաւնու նման իջաւ նրա վրայ: Սրանից ետոյ առաքեալները լցուեցան Սուրբ Հոգով, շնորհներ ստացան և սկսեցին զանազան լեզուներով խօսել:

Այդ ժամանակ Երուսաղէմում կային՝ բացի երուսաղէմացի հրէաներից, նաև աշխարհիո ամեն կողմերից ուխտ եկած շատ բարեպաշտ

հրէաներ: Երբ երկնքից իջնող ձայնը

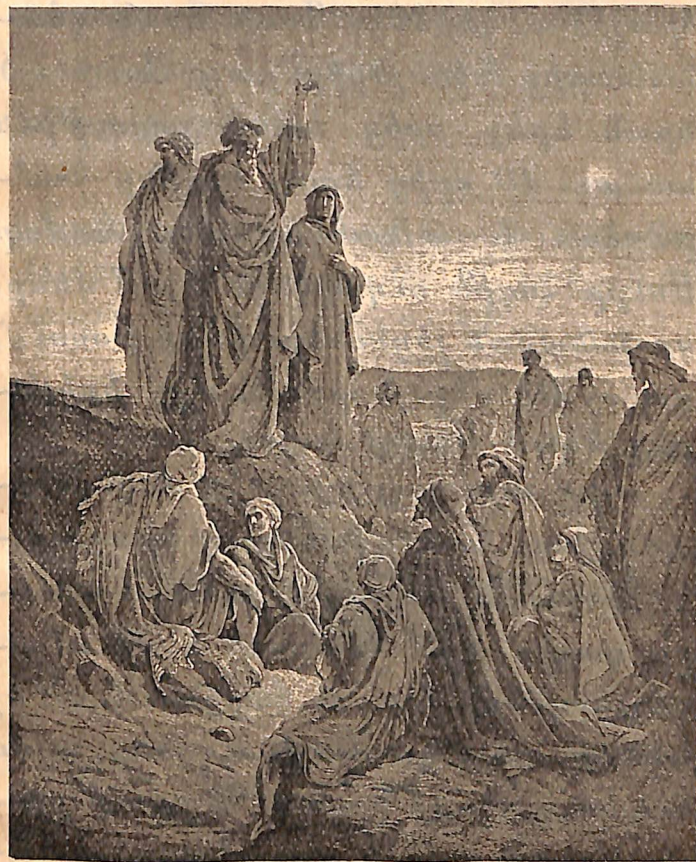

լսուեց, ուխտաւորները շփոթուեցին և մի տեղ հաւաքուեցին: Առաքեալ-

ներն սկսեցին ամենի հետ իրանց հասկանալի լեզուով խօսել: Ամենքը զարմացած լսում էին, թէ առաքեալներն ինչպէս ուրիշ-ուրիշ լեզուներով էին խօսում: Ոչ ոք չէր հաւատում իւր լսածին ու տեսածին, սրա համար էլ մէկը միւսին հարցնում էր. «Չէ՞ որ այս խօսողները բոլորն էլ գալիլիացիներ են, անուսում մարդիկ, տեսէք, ինչպէս մեր լեզուներով խօսում և պատմում են Աստծու մեծամեծ գործերը—այս ի՞նչ բան է»: Իսկ ոմանք էլ ծաղրում էին և ասում. «Ների սրանք հարբած են»:

Այն ժամանակ Պետրոս առաքեալը տեղից վեր կացաւ և սկսեց այսպէս խօսել. «Ով հրէաստանցիներ և Նրուսաղէմում բնակուողներ, լաւ լսեցէք ինչ որ ձեզ քարոզելու եմ—

մենք հարբած չենք, ինչպէս կարծում էք, որովհետև դեռ առաւօտեան ժա-

մի ինն է, այդ ժամին մարդ գինի չի խմում: Կսեցէք ո՞վ իսրայէլացիներ,

Աստուած Յիսուս Նազովրեցուն աշխարհ ուղարկեց. նա եկաւ և ձեր մէջ հրաշքներ գործեց: Դուք նրան չհաւատացիր և խաչեցիր, բայց Աստուած նրան երեք օրից ետոյ յարութիւն տուաւ. 40 օրից ետոյ երկինք համբարձաւ և այնտեղից մեզ համար Սուրբ Հոգին ուղարկեց: Այժմ մենք, որ զանազան լեզուներով ենք խօսում, դա ոչ թէ մեր շնորհն է, այլ՝ երկրնրից եկած Սուրբ Հոգու:

Երբ այս քարոզը լսեց ժողովուրդը զղջաց, խոստովանեց, որ սխալուել է Յիսուսին խաչելով, ուստի շատերը գալիս էին Պետրոսի և միւս առաքեալների մօտ ու հարցնում. «Ի՞նչ անենք, որ մեր սխալն ուղղենք, այժմ հաւատում ենք նրան»: Պետրոսը պատասխանում էր և ասում նրանց. «Ապաշխարեցէ՛ք և մկրտուեցէ՛ք Յիսուս Բրիստոսի անունով: Ով կմկրտ-

ուէ, նա ևս մեզ նման Սուրբ Հոգու շնորհը կընդունէ»: Այդ օրը երեք հազար մարդ հաւատացին Պետրոսի խօսքերին, մկրտուեցին՝ քրիստոնեայ դարձան:

Հոգեգալստեան ասուր կատարում ենք Զատիկից 50, իսկ Համբարձումից 10 օր ետոյ: Տօնի անունն է Հ ո գ ե գ ա լ ու ս տ:

Ա.

1. Յանուն Հօր.	3
2. Հայր մեր	3
3. Աղօթք դասից առաջ	4
4. » » ետոյ	5
5. » թագաւորի համար	6

Բ.

6. Ս. Կոյս Մարիամի ծնունդը և	7
7. Աւետուճա	9
8. Քրիստոսի ծնունդը	12
9. Յիսուսին տանում են տաճար	18
10. 12 տարեկան Յիսուս գնում է տաճար	20
11. Յիսուսի մկրտութիւնը	23
12. Յիսուս քարոզում և բժշկում է.	27
13. Մարիամ և Մարթա	30
14. Յուդա	33
15. Ոտնալուայ	34
16. Խորհրդաւոր ընթրիք	38
17. Յիսուս Գեթսեմանի պարտիզում	40
18. Յիսուսի մատնութիւնը	44
19. Յիսուս քահանայապետի առաջ	45
20. Յուդայի մահը	46
21. Յիսուս Պիղատոսի առաջ.	48
22. Յիսուսի խաչելութիւնը	50
23. Թաղում	56
24. Յիսուսի յարութիւնը	58
25. Յիսուսի համբարձումը	61
26. Հոգեգալուստ	64

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

I. ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

	Ստորին օրջան	գինն է զեղջ	
		Ռ. Լ.	%
1. Ուղեցոյց Հին—Ուխտի մասն Ա.	.	»	80 25
2. Ուղեցոյց Հին—Ուխտի մասն Բ.	.	»	85 25
3. Ուղեցոյց Նոր—Ուխտի մասն Ա.	.	1	»
4. Ուղեցոյց Նոր—Ուխտի մասն Բ.	.	1	5
Միջին օրջան			35
5. Դասագիրք կրօնի հատոր Դ.	.	1	50
6. Դասագիրք կրօնի հատոր Ե.	.	»	50
7. Տասն պատուիրան	.	»	50

II. ԱՇԽԱՏՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ա. Ծխական դպրոցների համար

8. Դասատետր կրօնի Ա. տարի	.	»	25
9. Դասատետր կրօնի Բ. տարի	.	»	25
10. Դասատետր կրօնի Գ. տարի	.	»	25
11. Դասատետր կրօնի Դ. տարի	.	»	30
			25

բ. Պետական դպրոցների համար

12. Դասատետր կրօնի Ա. տարի	.	»	25
13. Դասատետր կրօնի Բ. տարի	.	»	25
14. Դասատետր կր. Գ. տ. (ոչ պատկեր)	.	»	30

գ. Ծխական եւ պետական դպր. համար

15. Հին—Ուխտ	.	»	50
16. Նոր—Ուխտ	.	»	45
17. Գործք—Առաքելոց	.	»	45

դ. Ցածկահայ դպրոցների համար

18. Հին—Ուխտ	.	»	45
19. Նոր—Ուխտ	.	»	45
20. Բարոյախօսութիւն (էթիկայ)	.	»	50
21. Մի քանի խօսք հայ կրօնուսույցներին	.	»	10
			35

Ցանկացողները կարող են դիմել

1. Իսկ—Սահակ ա. քհ. Սահակեանց. Бебугтовская 52.
2. «Գիրք» և միւս հայ գրավաճառներին,
3. Պահեստը «Գիրք» գրավաճառանոցում:

433

002 6883

433

2018

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0026883

